

كَيْفَ يَكُونُ لِلْمُشْرِكِينَ عَهْدٌ عِنْدَ اللَّهِ وَ عِنْدَ
رَسُولِهِ إِلَّا الَّذِينَ عَاهَدْتُمْ عِنْدَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ فَمَا
اسْتَقَامُوا لَكُمْ فَاسْتَقِيمُوا لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَّقِينَ
(7) كَيْفَ وَإِنْ يَظْهَرُوا عَلَيْكُمْ لَا يَرْقُبُوا فِيكُمْ إِلَّا
لَا ذِمَّةَ يُرْضُونَكُمْ بِأَفْوَهِهِمْ وَ تَأْبَى قُلُوبُهُمْ وَ
أَكْثَرُهُمْ فَاسِقُونَ (8) اشْتَرَوْا بِآيَاتِ اللَّهِ ثَمَنًا قَلِيلًا
فَصَدُّوا عَنْ سَبِيلِهِ إِنَّهُمْ سَاءَ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ (9)
لَا يَرْقُبُونَ فِي مُؤْمِنٍ إِلَّا وَّ لَا ذِمَّةَ وَ أُولَئِكَ هُمُ
الْمُعْتَدُونَ (10) فَإِنْ تَابُوا وَ أَقَامُوا الصَّلَاةَ وَ آتَوْا
الزَّكَاةَ فَإِخْوَانُكُمْ فِي الدِّينِ وَ نَفَصُ الْآيَاتِ لِقَوْمٍ
يَعْلَمُونَ (11) وَ إِنْ نَكَثُوا أَيْمَانَهُمْ مِنْ بَعْدِ عَهْدِهِمْ
وَ طَعَنُوا فِي دِينِكُمْ فَقَاتِلُوا أَيْمَةَ الْكُفْرِ إِنَّهُمْ لَا

أَيْمَانٍ لَهُمْ لَعَلَّهُمْ يَنْتَهُونَ (12) أَلَا تُقَاتِلُونَ قَوْمًا
نَكَثُوا أَيْمَانَهُمْ وَهَمُّوا بِإِخْرَاجِ الرَّسُولِ وَهُمْ
بَدَءُوكُمْ أَوَّلَ مَرَّةٍ أَتَخْشَوْنَهُمْ فَاللَّهُ أَحَقُّ أَنْ تَخْشَوْهُ
إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ (13) قَاتِلُوهُمْ يُعَذِّبُهُمُ اللَّهُ
بِأَيْدِيكُمْ وَ يُخْزِهِمْ وَ يَنْصُرْكُمْ عَلَيْهِمْ وَ يَشْفِ
صُدُورَ قَوْمٍ مُؤْمِنِينَ (14) وَ يُذْهِبْ غَيْظَ قُلُوبِهِمْ وَ
يَتُوبُ اللَّهُ عَلَى مَنْ يَشَاءُ وَ اللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ (15)
أَمْ حَسِبْتُمْ أَنْ تُتْرَكُوا وَ لَمَّا يَعْلَمِ اللَّهُ الَّذِينَ
جَاهَدُوا مِنْكُمْ وَ لَمْ يَتَّخِذُوا مِنْ دُونِ اللَّهِ وَ لَا
رَسُولِهِ وَ لَا الْمُؤْمِنِينَ وَلِيجَةً وَ اللَّهُ خَبِيرٌ بِمَا
تَعْمَلُونَ (16)

~~~~~

How can there be a covenant, before Allah and His messenger, with the Pagans, except those with whom ye made a treaty near the sacred mosque? As long as these stand true to you, stand ye true to them: for Allah doth love the righteous. How (can there be such a covenant), seeing that if they get an advantage over you, they respect not in you the ties either of kinship or of covenant? With (fair words from) their mouths they entice you, but their hearts are averse from you; and most of them are rebellious and wicked. The words of Allah have they sold for a miserable price, and (many) have they hindered from His way: evil indeed are the deeds they have done. In a believer they respect not the ties either of kinship or of covenant! It is they who have transgressed all bounds. But (even so), if they repent, establish regular prayers, and pay Zakat they are your brethren in faith: (thus) do We explain the Signs in detail, for those who understand. But if they violate their oaths after their covenant, and taunt you for your faith,- fight ye the chiefs of unfaith: for their oaths are nothing to them: that thus they may be restrained. Will ye not fight people who violated their oaths, plotted to expel the messenger, and attacked you first? Do ye fear them? Nay, it is Allah whom ye should more justly fear, if ye believe! Fight them, and Allah will punish them by your hands, cover them with shame, help you (to victory) over them, heal the breasts of believers. And still the indignation of their hearts. For Allah will turn (in mercy) to whom He will; and Allah is all-knowing, all-wise. Do you think that you would be left alone while Allah has not yet known those among you who strive with might and main, and take none for friends and protectors except Allah, His messenger, and the (community of) believers? And Allah is well-acquainted with (all) that ye do.

~~~~~

ان مشرکین کے لیے اللہ اور اس کے رسول کے نزدیک کوئی عہد آخر کیسے
 ہو سکتا ہے؟ بجز ان لوگوں کے جن سے تم نے مسجد حرام کے پاس معاہدہ کیا
 تھا، تو جب تک وہ تمہارے ساتھ سیدھے رہیں تم بھی ان کے ساتھ سیدھے
 رہو کیونکہ اللہ متقیوں کو پسند کرتا ہے۔ مگر ان کے سوا دوسرے مشرکین
 کے ساتھ کوئی عہد کیسے ہو سکتا ہے جبکہ ان کا حال یہ ہے کہ تم پر قابو پا جائیں
 تو نہ تمہارے معاملہ میں کسی قرابت کا لحاظ کریں نہ کسی معاہدہ کی ذمہ داری
 کا؟ وہ اپنی زبانوں سے تم کو راضی کرنے کی کوشش کرتے ہیں مگر دل ان کے
 انکار کرتے ہیں اور ان میں سے اکثر فاسق ہیں۔ انہوں نے اللہ کی آیات کے
 بدلے تھوڑی سی قیمت قبول کر لی پھر اللہ کے راستے میں سدا راہ بن کر
 کھڑے ہو گئے۔ بہت برے کر توت تھے جو یہ کرتے رہے۔ کسی مومن کے
 معاملہ میں نہ یہ قرابت کا لحاظ کرتے ہیں اور نہ کسی عہد کی ذمہ داری کا۔ اور
 زیادتی ہمیشہ انہی کی طرف سے ہوئی ہے۔ پس اگر یہ توبہ کر لیں اور نماز قائم
 کریں اور زکوٰۃ دیں تو تمہارے دینی بھائی ہیں اور جاننے والوں کے لیے ہم

اپنے احکام واضح کیے دیتے ہیں۔ اور اگر عہد کرنے کے بعد یہ پھر اپنی قسموں
 کو توڑ ڈالیں اور تمہارے دین پر حملے کرنے شروع کر دیں تو کفر کے علم
 برداروں سے جنگ کرو کیونکہ ان کی قسموں کا اعتبار نہیں۔ شاید کہ (پھر
 تلوار ہی کے زور سے) وہ باز آئیں گے۔ کیا تم نہ لڑو گے ایسے لوگوں سے جو
 اپنے عہد توڑتے رہے ہیں اور جنہوں نے رسول کو ملک سے نکال دینے کا
 قصد کیا تھا اور زیادتی کی ابتدا کرنے والے وہی تھے؟ کیا تم ان سے ڈرتے ہو؟
 اگر تم مومن ہو تو اللہ اس کا زیادہ مستحق ہے کہ اس سے ڈرو۔ ان سے لڑو،
 اللہ تمہارے ہاتھوں سے ان کو سزا دلوائے گا اور انہیں ذلیل و خوار کرے گا
 اور ان کے مقابلہ میں تمہاری مدد کرے گا اور بہت سے مومنوں کے دل
 ٹھنڈے کرے گا اور ان کے قلوب کی جلن مٹا دے گا، اور جسے چاہے گا توبہ
 کی توفیق بھی دے گا۔ اللہ سب کچھ جاننے والا اور دانہ ہے۔ کیا تم لوگوں نے یہ
 سمجھ رکھا ہے کہ یونہی چھوڑ دیے جاؤ گے حالانکہ ابھی اللہ نے یہ تودیکھا ہی
 نہیں کہ تم میں سے کون وہ لوگ ہیں جنہوں نے (اس کی راہ میں) جاں فشانی

کی اور اللہ اور رسول اور مومنین کے سوا کسی کو جگری دوست نہ بنایا، جو کچھ تم کرتے ہو اللہ اس سے باخبر ہے۔

इन मुशरिकीन के लिए अल्लाह और उसके रसूल के नज़दीक कोई अहद आखिर कैसे हो सकता है?— बजुज़ उन लोगों के जिनसे तुमने मस्जिदे-हराम के पास मुआहदा किया था, तो जब तक वे तुम्हारे साथ सीधी रहें, तुम भी उनके साथ सीधे रहो क्योंकि अल्लाह मुत्कियों को पसन्द करता है— मगर उनके सिवा दूसरे मुशरिकीन के साथ कोई अहद कैसे हो सकता है जबकि उनका हाल यह है कि तुमपर क़ाबू पा जाँ तो न तुम्हारे मामले में किसी क़राबत का लिहाज़ करें, न किसी मुआहदे की ज़िम्मेदारी का? वे अपनी ज़बानों से तुमको राज़ी करने की कोशिश करते हैं मगर दिल उनके इनकार करते हैं, और उनमें से अकसर फ़ासिक हैं | उन्होंने अल्लाह की आयात के बदले थोड़ी-सी कीमत क़बूल कर ली, फिर अल्लाह के रास्ते में सद्दे-राह बनकर खड़े हो गए | बहुत बुरे करतूत थे जो ये करते रहे | किसी मोमिन के मामले में न थे क़राबत का लिहाज़ करते हैं और न किसी अहद की ज़िम्मेदारी का | और ज़्यादती हमेशा इन्हीं की तरफ़ से हुई है | पस अगर ये तौबा कर लें और नमाज़ कायम करें और ज़कात दें तो तुम्हारे दीनी भाई हैं, और जाननेवालों के लिए हम अपने अहकाम वाज़ेह किए देते हैं | और अगर अहद करने के बाद ये फिर अपनी क़समों को तोड़ डालें और तुम्हारे दीन पर हमले करने शुरू कर दें तो कुफ़्र के अलमबरदारों से जंग करो क्योंकि उनकी क़समों का कोई

~~~~~
एतिबार नहीं | शायद कि (फिर तलवार ही के ज़ोर से) वे बाज़ आएँगे |
क्या तुम न लड़ोगे ऐसे लोगों से जो अपने अहद तोड़ते हैं और
जिन्होंने रसूल को मुल्क से निकाल देने का क़स्द किया था और
ज़्यादती की इब्तिदा करनेवाले वही थे? क्या तुम उनसे डरते हो? अगर
तुम मोमिन हो तो अल्लाह इसका ज़्यादा मुस्तहिक़ है कि उससे डरो |
उनसे लड़ो, अल्लाह तुम्हारे हाथों से उनको सज़ा दिलवाएगा और उन्हें
ज़लील व ख़ार करेगा और उनके मुक़ाबले में तुम्हारी मदद करेगा और
बहुत-से मोमिनों के दिल ठंडे करेगा और उनके कुलूब की जलन मिटा
देगा, और जिसे चाहेगा तौबा की तौफ़ीक़ भी देगा | अल्लाह सब कुछ
जाननेवाला और दाना है | क्या तुम लोगों ने यह समझ रखा है कि यूँ
ही छोड़ दिए जाओगे, हालाँकि अभी अल्लाह ने यह तो देखा ही नहीं
कि तुममें से कौन वे लोग हैं जिन्होंने (उसकी राह में) जाँफ़िशानी की
और अल्लाह और रसूल और मोमिनीन के सिवा किसी को जिगरी
दोस्त न बनाया, जो कुछ तुम करते हो अल्लाह उससे बाख़बर है |